

C224 – WEL22

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

26 juni 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problematische toepassing van de zorgverzekering in Brussel en de overstap van rusthuis Bergamote naar de Franse Gemeenschap	
Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitkering van de zorgverzekering aan de bewoners van het rusthuis Bergamote na de overstap van dit rusthuis naar de Franse Gemeenschap	1
Met redenen omklede motie	7
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stand van zaken in de strijd tegen genitale verminking	8
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het fiscale nadeel ten aanzien van ouders van gehandicapte kinderen die in een aangepast internaat verblijven	11
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Teletolk	13
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de projectsubsidies voor gastgezinnen	15

Voorzitter: de heer Luc Martens

Interpellatie van mevrouw Greet Van Linter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de problematische toepassing van de zorgverzekering in Brussel en de overstap van rusthuis Bergamote naar de Franse Gemeenschap

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitkering van de zorgverzekering aan de bewoners van het rusthuis Bergamote na de overstap van dit rusthuis naar de Franse Gemeenschap

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de minister, mijnheer de minister, geachte collega's, de situatie van de Vlaamse ouderen en zorgbehoevenden in Brussel wordt stilaan zeer problematisch. In een krant stond dat iedere oudere die naar een rusthuis gaat, een uitkering van de zorgverzekering wil genieten. Dat is echter niet evident. Ik vraag me af hoeveel Brusselse Vlamingen of Vlamingen die in een Brussels rusthuis verblijven, op de hoogte zijn van die problematische toestand. Ik vrees dat het er heel weinig zijn.

We weten dat er te weinig rusthuizen van de Vlaamse Gemeenschap zijn en dat de bicommunautaire instellingen die een gelijkschakeling hebben aangevraagd, vaak niet voldoen aan de voorwaarden van de Vlaamse Gemeenschap. Slechts in 48 percent van de tweetalige rusthuizen kan men een uitkering van de zorgverzekering genieten. Het is eveneens verwonderlijk dat 20 van de 27 OCMW-rusthuizen geen erkenning voor de zorgverzekering of geen zogenaamde gelijkschakeling hebben aangevraagd. Voor veel mensen met een klein pensioen – en dat zijn er heel wat in Brussel – is dat een gemiste kans. Van OCMW-rusthuizen zou men mogen verwachten dat ze allemaal een erkenning van de zorgverzekering hebben. Ze worden ook geacht tweetalig te zijn. We weten echter dat dat in de praktijk niet altijd waar is. Ik citeer even mevrouw Grouwels: "Normaal gezien zijn de OCMW-rusthuizen verplicht om gebruik te maken van alle mogelijke financiële instrumenten om tegemoet te komen aan de behoeften van mensen die afhankelijk zijn van het OCMW." Ze behoren dus de zorgverzekering aan te bieden. Een tijd geleden werd wat dat betreft een juridische procedure opgestart tegen een rusthuis in Sint-Pieters-Woluwe. We moeten er natuurlijk wel over waken dat er geen opening wordt gemaakt voor een toestroom tot de Vlaamse zorgverzekering indien er een verplichting zou worden ingevoerd.

In Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Lambrechts-Woluwe en Vorst is er geen enkel zogenaamd gelijkgeschakeld rusthuis waar bewoners een uitkering van de zorgverzekering kunnen genieten. Sint-Jans-Molenbeek telt de meeste gelijkgeschakelde rusthuizen. Ook Evere, Anderlecht en Sint-Agatha-Berchem zijn eigenlijk wel goed voorzien.

Toch kent de uitbetaling van de zorgverzekering in Brussel een aantal problemen. Vlaamse zorgbehoevenden die verschillende jaren trouw hun premie betaald hebben, kunnen geen aanspraak maken op een uitkering indien ze niet in het juiste rusthuis verblijven. Nogmaals, niet iedereen weet dat. Alleen diegenen die in de juiste instelling verblijven, hebben recht op de premie. De keuze is dan ook beperkt.

Er zijn drie Nederlandstalige rusthuizen in Brussel, of beter er waren er drie. Onverwachts stapt het rusthuis Bergamote in Schaarbeek immers over van de Vlaamse naar de Franse Gemeenschap, net op het moment dat Vlaanderen met de oprichting van de woonzorgzones een eigen bejaardenbeleid wil uitbouwen in de hoofdstad. In dit masterplan van minister Anciaux, waarin de rusthuizen van de Vlaamse Gemeenschap een grote rol spelen, was het rusthuis Bergamote een van de sterkste pijlers. Het was gegroeid tot 150 bedden. Hoe het nu verder moet met de aansluiting van de bejaarden bij de zorgverzekering, blijft een open vraag. Dat is dan ook een wezenlijk probleem voor de uitvoering van het beleid van de minister.

Een tweede probleem is dat van de bicommunautaire instellingen. Slechts in 48 percent van de tweetalige rusthuizen en – verwonderlijk – slechts in 7 OCMW-rusthuizen, kan men een uitkering van de zorgverzekering genieten. Als de tweetalige rusthuizen gelijkgeschakeld willen worden in het kader van de zorgverzekering, moeten ze een overeenkomst sluiten met het Vlaams Zorgfonds. Daarbij moeten ze zich bereid tonen om bij de door hen verstrekte niet-medische hulp, op verzoek van de gebruiker, de Nederlandse taal te gebruiken. We hadden het hier eerder al over de vragenlijst die slechts op een summiere manier peilt naar de taalkennis van het personeel. Slechts 2 van de 18 vragen gaan echt over de taalkennis.

In die zin ondersteunen de voorwaarden die zijn opgenomen in de overeenkomst slechts de kwaliteits- en erkenningscriteria die worden bewaakt door de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Hier wringt dan ook het schoentje. In de praktijk blijkt dat deze instellingen de taalvereisten vaak niet naleven en dat verzorging in het

Nederlands zeer moeilijk ligt. Van de 66 rusthuizen blijken er nog steeds 24 niet in orde te zijn.

Mevrouw de minister, u schreef uw Brusselse collega Huytebroeck hierover, maar u kreeg nog geen enkele reactie. Op 29 mei zegde u tijdens de behandeling van een vraag om uitleg in deze commissie, dat u de resultaten van een inspectieronde verwachtte. Ik weet niet of die resultaten er intussen zijn of niet. U stelde toen in uw antwoord dat u dreigt met de intrekking van de erkenning indien aan die voorwaarden nog steeds niet voldaan is.

Uiteraard zullen de zorgbehoevende Brusselse Vlamingen daar opnieuw het slachtoffer van zijn. Niet alleen bevinden zij zich in een rusthuis waar een verzorging in het Nederlands onmogelijk blijkt, als klap op de vuurpijl dreigen zij de premie van de zorgverzekering te verliezen door een simpele beslissing van de directie. In heel deze problematiek speelt de GGC een nefaste rol.

Mijnheer de minister, tijdens de debatten over de woonzorgzones in het Vlaams Parlement stelde u dat u een regeling wilt uitwerken waarbij tweetalige ziekenhuizen zich niet meer hoeven aan te sluiten bij de zorgverzekering. U stelde: “Het volstaat dat de patiënt aangesloten is bij de zorgverzekering. Als de rusthuizen echt tweetalig zijn, is de affiliatie helemaal niet nodig.”

Er gaan steeds meer stemmen op – ook bij Brussels staatssecretaris Grouwels – om de uitkering van de zorgverzekering afhankelijk te maken van de persoon en niet meer van de instelling. Indien dat afhankelijk wordt van de persoon, hebben we natuurlijk ook geen controle meer op de instellingen.

Ofwel wordt de premie correct betaald, maar verblijft de bejaarde in een niet-erkend rusthuis – door onwetendheid of door andere omstandigheden – en krijgt hij daarom geen uitkering. Ofwel betaalt de bejaarde correct en zit hij in een erkend rusthuis, maar is het resultaat hetzelfde, door een beslissing van de directie of doordat het rusthuis niet meer voldoet aan de voorwaarden in de overeenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien mogen we ook de taalvoorwaarden niet vergeten. De Vlaamse Gemeenschap kan op haar strepen staan wat de taal betreft en zeggen dat er geen erkenning meer is indien er niet wordt voldaan aan de voorwaarden. De Vlaamse oudere is dan opnieuw de dupe.

Als de OCMW's verplicht worden om aan te sluiten, creëren we meteen een toestroom, wat niet zo goed is voor de financiering van de zorgverzekering. Indien de premie niet afhankelijk is van de instelling, maar van de persoon, hebben we geen controle meer op de taal. Het lijkt en is een heel ingewikkelde zaak. Ik heb de indruk dat we in een patstelling terechtgekomen zijn.

Mijnheer de minister, welke beleidsmaatregelen hebt u al genomen om de zorgverzekering echt toegankelijk te

maken voor iedere Brusselse zorgbehoevende die zijn premie correct betaalt? Welke maatregelen hebt u al genomen, eventueel in samenspraak met minister Vervotte, om de uitbetaling van de tegemoetkoming veilig te stellen voor de zorgbehoevenden die zich in de bicommunautaire instellingen bevinden die de erkenning dreigen te verliezen als ze niet meer voldoen aan de voorwaarden in de overeenkomst? Mijnheer de minister, welke initiatieven hebt u al genomen – want u hebt een raadgevende stem in de Verenigde Vergadering van de GGC – om aan te dringen op een correcte naleving van deze overeenkomst van de bicommunautaire instellingen met de Vlaamse Gemeenschap?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, de situatie werd al uitgebreid geschetst door mevrouw Van Linter. Ik wil me daarbij aansluiten.

Ik denk dat dit probleem twee invalshoeken heeft. Eerst is er het probleem van de erkenning van het rusthuis Bergamote. Het rusthuis had tot 30 juni 2008 een Vlaamse erkenning voor 118 bedden. Het vroeg echter een uitbreiding met 32 bedden. Na heel wat getelefoneer, geschrijf en gepraat tussen het rusthuis en de inspectie werd besloten om de 32 bedden niet te vergunnen. Daarom heeft Bergamote zich gericht tot de Franse Gemeenschap.

Ik vind dat een nogal surrealistisch probleem. We leven, denk ik, in een welvarend land. Ik kan me niet voorstellen dat de erkenningsvoorwaarden van de Franse Gemeenschap van dien aard zijn dat het leven in een rusthuis dat erkend is door de Franse Gemeenschap, mensonwaardig zou zijn.

Mevrouw de minister, ik ben me er wel van bewust dat de erkenningsnormen in Vlaanderen hoger liggen en dat de kwaliteit van de rusthuizen in Vlaanderen ook een stuk beter is. De Vlaamse overheid mag echter de kop niet in het zand steken en zeggen dat de Vlamingen in dat rusthuis in mensonwaardige omstandigheden leefden en dat de erkenning daarom wordt ingetrokken. Nu leven die mensen in dezelfde omstandigheden, maar wordt het rusthuis erkend door de Franse Gemeenschap.

Was het echt niet mogelijk om ervoor te zorgen dat Bergamote toch de Vlaamse erkenning zou behouden, eventueel na een langere overgangsperiode en met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)? Ik kijk daarbij naar de ietwat zonzvremde minister, die nu in ons midden is. Voor haar is dit rusthuis erg belangrijk. Mevrouw de minister, is er met minister Anciaux gepraat over dit rusthuis, dat toch een heel belangrijk steunpunt is bij de uitbouw van een Brussels beleid inzake welzijn en gezondheid? Zo ja, werd daarbij dan geprobeerd die 180 bedden in Vlaamse handen te houden?

Er is uiteraard nog een tweede aspect, namelijk de Vlaamse zorgverzekering. In juni werd ze nog uitbetaald aan de mensen die de bijdragen voor de zorgverzekering hadden betaald en die dus recht hadden op de premie. Vanaf volgende maand ligt hun inkomen plots 125 euro lager. Misschien moeten ze dat bedrag uit eigen zak betalen of springt de familie bij. Dat is toch wel kafaiaans. Mensen blijven in eenzelfde rusthuis, in dezelfde omstandigheden, en alleen omdat er een beslissing is getroffen waar ze absoluut niets aan kunnen doen, wordt de erkenning plots veranderd, waardoor bepaalde voorwaarden wegvallen. Ik denk daarbij aan de zorgverzekering, waarvoor de mensen toch steeds betaald hebben. Eigenlijk kan dat toch niet.

Mevrouw de minister, was het echt niet mogelijk om, eventueel na overleg met minister Anciaux of met de VGC, ervoor te zorgen dat de Vlaamse erkenning behouden bleef? Hoe zit het nu met de mensen die recht hebben op een uitkering van de zorgverzekeringspremie en die deze vergoeding nu van de ene dag op de andere verliezen?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Ik was vorige vrijdag aanwezig op de VGC-raad, waar het probleem ook aan de orde is gekomen. Vanuit de verschillende fracties werden toen oplossingen aangereikt. Er werd vandaag al verwezen naar de mogelijkheid van een erkenning. In dat geval zou de zorgverzekering worden toegekend omdat er bijdragen werden betaald en omdat iemand op een bepaald moment zorgbehoevend wordt of in een rusthuis gaat wonen, ongeacht om welk rusthuis het gaat.

Samen met mijn fractie in het Brussels parlement heb ik ervoor gepleit om niet onmiddellijk op dat voorstel in te gaan. Een individuele erkenning in hoofde van de persoon zou betekenen dat iedereen op termijn recht zou hebben op een uitkering van de zorgverzekering, ongeacht het rusthuis waar hij voor kiest, ook als het gaat om een rusthuis van de Franse Gemeenschap. Op korte termijn lijkt dat een oplossing te bieden voor de Brusselaars die vandaag in een penibele situatie zitten. Op langere termijn zou dat echter voor problemen zorgen. Hier is sprake van een individuele verzekering voor een individuele persoon. Vlaanderen is in Brussel echter niet bevoegd voor personen.

De zorgverzekering heeft een aantal garanties ingebouwd ten aanzien van het Nederlandstalige of tweetalige karakter van de instellingen. Dat heeft voornamelijk te maken met de vrees voor een grote toeloop van Frans-talige bejaarden die vandaag al in een rusthuis verblijven en die een zorgverzekering zouden aanvragen. Die bezorgdheid is vandaag weggevalen door het instellen van wachttijden en door de zogenaamde straf-tijden. Zo zouden die drempels kunnen worden weggewerkt. In de

huidige omstandigheden zouden de bicommunautaire instellingen automatisch een erkenning kunnen krijgen of opgenomen kunnen worden bij de instellingen met recht op de zorgverzekering.

De stap van de erkenningsaanvraag in het kader van de zorgverzekering kan volgens mij gewoon worden weggelaten. We moeten nu geen schrik meer hebben dat bejaarden die al in die instellingen verblijven, morgen de zorgverzekering zullen aanvragen of hun bijdragen zullen betalen. De wachttijd bedraagt immers tien jaar.

Dat lost het probleem natuurlijk niet volledig op. Het lost het probleem op van heel wat Nederlandstalige bejaarden die al jaren trouw hun bijdrage betalen. Dat geldt echter niet voor de bejaarden die ook betaald hebben maar die in het rusthuis Bergamote verblijven.

Voor hen moeten we nadenken over een overgangsregeling of, zoals het vorige week vrijdag in de VGC-raad werd gezegd, een uitdoofscenario. Zo zouden de bejaarden die vandaag recht hebben op een uitkering van de zorgverzekering, die toch verder kunnen blijven ontvangen omdat ze op die basis voor dat rusthuis hebben gekozen en er een contract mee hebben aange-gaan. De Vlaamse overheid moet daar inspanningen voor doen.

Mevrouw de minister, dat zal een taak zijn voor uw opvolger. We twifelen er niet aan dat hij veel aandacht zal hebben voor Brussel. Vandaag zou ik echter graag van u vernemen dat er initiatieven worden genomen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw de minister, wat zijn volgens u de redenen waarom dit rusthuis overgaat naar de Franse Gemeenschap en dus verandert van toezichthoudende overheid? Heeft dat te maken met de verschillende normen? Is de Commission communautaire française (COCOF) soepeler op dat vlak?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw Van Linter, begrijpelijkerwijs grijpt u de overstap van het Schaarbeekse rusthuis Bergamote van de Vlaamse naar de Franse Gemeenschap aan om te interpellieren over de regeling van de bicommunautaire rusthuizen.

Ik wil u vooraf gerust stellen over de gevolgen in het kader van mijn beleid rond de woonzorgzones in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Met het innovatieve project woonzorgzones willen we een belangrijke inhaalbeweging maken op het vlak van welzijnsvoorzieningen, en meer specifiek op het vlak van voorzieningen voor bejaarden. In de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hebben we enkele weken geleden

dit masterplan voorgesteld. In de vastgelegde prioritaire zones kijken we, voor het realiseren van een woonzorgproject, bij voorkeur uit naar erkende Vlaamse rusthuizen of naar Vlaamsvriendelijke rusthuizen, zoals we die hebben omschreven. Voor de woonzorgzone Schaarbeek werd Bergamote uiteraard een partner in het verhaal. Voor de zone Schaarbeek-Brabantwijk is het diensten-centrum Aksent de hoofdfactor in het project. Het project in de zone Schaarbeek wordt dus zeker niet ondergraven door de transfer van Bergamote.

Toch betreur ik de overstap. We vallen momenteel terug van drie naar twee erkende Vlaamse rusthuizen. Cijfermatig is dat alvast geen goede zaak. We weten echter dat dit mogelijk is in de voor een privérusthuis concurrentiële omgeving van twee erkende gemeenschappen en een bicommunautaire sector. Dit is dan ook geen absolute verrassing.

Mevrouw Van Linter, het gaat echter niet om eenrichtingsverkeer. Er is goede hoop op aansluiting van twee rusthuizen bij de Vlaamse Gemeenschap, namelijk Nouvelle Résidence Classic, een rusthuis in Ganshoren en De Lork, een nieuw rusthuis in Anderlecht. Deze rusthuizen willen zich inschrijven in het Vlaamse beleid. Verder is er ook de uitbreiding van het Vlaamse rusthuis Ingendael. Dat werkt voor een deel compenserend.

De huidige regelgeving laat niet toe dat de residenten van Bergamote die aangesloten zijn bij de zorgverzekering, verder kunnen genieten van de rechten die ze hebben opgebouwd. Voor mij is dat een probleem. Er is in elk geval voldoende reden om te voorzien in een afwijking en om de zorgvergoeding verder uit te betalen. De rusthuisbewoner kan het niet verhelpen dat de instelling plots stopt als Vlaams erkend rusthuis en van erkennen-de overheid verandert. Dat is overmacht waarvoor hij niet persoonlijk de rekening hoeft te betalen. Ik zal daarover gesprekken aangaan met de minister van Welzijn. Ik ben ervan overtuigd dat we een oplossing zullen vinden in het belang van de residenten.

Mevrouw Van Linter, u vraagt welke maatregelen er worden genomen om de uitbetalingen voor de zorgbehoevenden in bicommunautaire voorzieningen veilig te stellen indien die voorzieningen hun erkenning zouden verliezen. Op basis van de gegevens die minister Vervotte me heeft verstrekt, kan ik u melden dat de dreiging minder acuut is dan u denkt. Binnen de bicommunautaire sector hebben 66 rusthuizen een overeenkomst afgesloten met de Vlaamse Gemeenschap. Deze overeenkomst bevat een aantal bepalingen over het gebruik van het Nederlands in de voorziening. De Vlaamse administratie heeft in 2006 bij 24 rusthuizen een tekortkoming vastgesteld op dat vlak.

Een recent opvolgingsonderzoek bij deze instellingen lijkt alvast uit te wijzen dat het overgrote deel van de

instellingen intussen inspanningen heeft geleverd om de tekortkomingen weg te werken. Dat lijkt me een positieve evolutie. We wachten nu het definitieve verslag van de administratie af. In overleg zullen we dan nagaan wat er kan en moet gebeuren.

Ik ben van oordeel dat het beter zou zijn om binnen de Brusselse context een individualisering van de zorgverzekering te realiseren. Wie in Brussel zijn bijdrage heeft betaald en voldoet aan de voorwaarden, krijgt een zorgvergoeding van 125 euro, los van de instelling waar hij verblijft. De zorgverzekering is in essentie een bijstand aan personen.

Bij de totstandkoming van de zorgverzekering hebben we het daar uitgebreid over gehad. Tijdens de vorige regeerperiode was er bezorgdheid over een mogelijk misbruik van de zorgverzekering door anderstaligen. Om dat te voorkomen zijn er een aantal drempels ingebouwd. Mevrouw Roex heeft daar al naar verwezen. Zo gingen we na over welk rusthuis het ging en in welke mate de dienstverlening in die voorziening in het Nederlands verliep. Er waren nog andere drempels, maar die hebben we intussen weggewerkt.

De overgangperiode is voorbij. Met de voorwaarden die vandaag worden gesteld opdat een nieuwe gebruiker een uitkering van de zorgverzekering zou kunnen genieten, is die overgangperiode lang genoeg om misbruiken uit te sluiten. Een individualisering van de zorgverzekering die een automatische gelijkstelling inhoudt van de voorzieningen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, zou veel problemen oplossen.

Mevrouw Van Linter, u vraagt me welke beleidsmaatregelen er zijn genomen ten aanzien van de bicommunautaire voorzieningen waarmee de Vlaamse Gemeenschap een overeenkomst heeft gesloten in het kader van de zorgverzekering. Even belangrijk zijn echter de rusthuizen die nog geen overeenkomst hebben afgesloten en die dus geen gelijkstelling kregen, bijvoorbeeld een aantal OCMW-rusthuizen waarvan de voorzitter manifest weigert om een overeenkomst af te sluiten.

De Vlamingen die in die instellingen verblijven, mogen niet het slachtoffer zijn van de halsstarrige weigering van het bestuur van dat rusthuis, zeker als het gaat om officiële rusthuizen. Ook de Raad van de VGC heeft het signaal gegeven om te evolueren naar een individualisering. Ook daar moet een aantal tussenstappen nog uitgeklaard worden. Maar u vraagt mijn mening en ik geef ze.

In 2006 hebben we – de Vlaamse Regering en in eerste instantie minister Vervotte en ikzelf – inzake de mantelzorg het verschil in behandeling weggewerkt tussen de zorgverzekerden in het eentalige Nederlandstalige gebied en die in het tweetalige gebied Brussel-

Hoofdstad. Ik vind dat we nu ook in de residentiële zorg de stap moeten zetten om het verschil in behandeling weg te werken in het kader van de residentiële zorg. Ik start hierover het gesprek met de minister van Welzijn. Ook binnen de schoot van de Vlaamse Regering zal ik dat standpunt verder aankaarten. Het standpunt moet worden onderzocht op zijn haalbaarheid, juridisch, budgettair en praktisch. Laat ons rustig de tijd nemen om die gesprekken te voeren, want zoals iedereen weet, is de zorgverzekering een juridisch en budgettair complex verhaal. Het uitgangspunt moet in mijn ogen een gelijke behandeling zijn.

Mevrouw Van Linter, u vraagt ook welke inspanningen er geleverd werden om de overeenkomst met de bicommunautaire voorzieningen te laten naleven. Daaronder versta ik het versterken van de Nederlandstalige dienstverlening in de bicommunautaire rusthuizen. Door te pleiten voor een individualisering van de zorgverzekering inzake de residentiële zorg, wil ik vanzelfsprekend geen afstand nemen van het belang van het Nederlands in de tweetalige voorzieningen, integendeel. Vanuit Vlaanderen moeten we alle middelen aanwenden om de tweetaligheid in de bicommunautaire voorzieningen, publiek- en privaatrechtelijk, af te dwingen en in praktijk te stimuleren.

Ik ben hiervoor onder meer naar het Overlegcomité geweest. Ook de nieuwe federale regering kan erop rekenen dat we met dit dossier verder consequent naar het Overlegcomité zullen gaan. U kent mijn standpunt over de taalwetgeving. Dat is al herhaaldelijk aan bod gekomen in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. We werken ook samen met het Huis van het Nederlands om de Nederlandstalige dienstverlening te ondersteunen. Ik ben graag bereid om verder te bekijken of we initiatieven kunnen nemen ten aanzien van deze rusthuizen, altijd in het belang van de mensen die daar verblijven.

Het zwakke element in het werken met overeenkomsten voor gelijkstelling is dat we zelf het risico nemen om onze mensen dubbel te straffen. Geen Nederlandstalige zorg is geen zorgvergoeding. We moeten inspanningen blijven leveren voor het afdwingen van de tweetaligheid, maar tegelijk moeten we oog hebben voor de sociale noden van de mensen. Ten slotte moeten we zelf een uitgebreid netwerk organiseren waarin deze problematiek definitief tot het verleden behoort.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik zal ingaan op de concrete vragen en een aanvulling geven bij de inhoudelijke opmerkingen van minister Anciaux. Het is daarnet al gezegd: sinds het besluit hebben in totaal 66 bicommunautaire voorzieningen een overeenkomst gesloten. Dat betekent dat 66 voorzieningen zich expliciet geëngageerd hebben tot het naleven van voorwaarden die de

Vlaamse overheid terecht als belangrijk ervaart met het oog op een kwalitatieve zorgverlening voor de Vlaamse Brusselaars. Dat moet het uitgangspunt blijven. Ik ben geen voorstander van een aanpassing van de Vlaamse normen omwille van individuele dossiers. We maken bewust een andere keuze.

Naast het dossier Bergamote, zijn er nog andere problemen. Uit recente opvolgingsinspecties, uitgevoerd bij 23 instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, blijkt dat drie voorzieningen dermate ernstige tekortkomingen vertonen, dat in overleg met de betrokken actoren uit het beleid en het werkveld dringend naar een oplossing moet worden gezocht om de rechten van de erkende zorgbehoevenden te kunnen vrijwaren. Het Vlaams Zorgfonds zal deze voorzieningen er met aandrang op wijzen dat zij hun gelijkstelling met erkenning kunnen verliezen als die gebreken niet weggewerkt worden. Het is dus niet alleen het dossier Bergamote, er zijn vandaag nog drie voorzieningen met ernstige tekortkomingen.

Het verlies van erkenning is een ultieme maatregel. Dat wil ik onderstrepen. Eerst wordt al het mogelijke gedaan om de voorziening ervan te overtuigen de nodige inspanningen te doen. Dat gebeurt in overleg, ook met bewonersraden. We mogen niet uit het oog verliezen dat bicommunautaire voorzieningen een basisdienst in het Nederlands kunnen garanderen. Dat willen we verder meenemen.

Van zodra ik de eerste signalen over Bergamote heb gekregen, heb ik die voorziening aangeschreven met het verzoek maximale inspanningen te leveren om de rechten van de bewoners in de zorgverzekering te vrijwaren. Ik heb er expliciet op aangedrongen dat men er alles zou aan doen opdat de bewoners geen slachtoffer zouden worden van de situatie.

Ik heb de voorziening geïnformeerd over de mogelijkheid om een erkenning bij de GGC te overwegen en om vervolgens met de Vlaamse overheid een overeenkomst af te sluiten houdende gelijkstelling met erkenning als een van rechtswege voor de zorgverzekering erkende voorziening. Het behoort niet tot de mogelijkheden om een voorziening blijvend te laten erkennen door de Vlaamse Gemeenschap indien zij niet bereid is om de erkennings- en kwaliteitsvoorwaarden te onderschrijven. Ik kom later terug op alle stappen die zijn gezet.

We hebben onmiddellijk de bevoegde Brusselse ministers – en uiteraard ook minister Anciaux – op de hoogte gebracht van de recente inspecties.

De bvba Bergamote heeft bij besluit van de directeur-generaal van 18 januari 2002 een voorafgaande vergunning verkregen om in een bestaand gebouw in Schaarbeek een rusthuis met 120 woonegelegenheden te realiseren. Het rusthuis Bergamote werd met ingang

van 15 juli 2002 erkend voor 118 woongelegenheden. De maximale opnamecapaciteit van een rusthuis erkend na 1 april 1999 is krachtens artikel 8 van het ministerieel besluit van 7 juni 1999 beperkt tot 120 woongelegenheden. De regelgeving voorziet niet in de mogelijkheid om een afwijking van een wettelijk vastgelegd criterium toe te staan. De bvba is echter de mening toegedaan dat ze aanspraak kan te maken op een afwijking van die beperking. Zonder voorafgaand overleg heeft de bvba in oktober 2005 de opnamecapaciteit van het rusthuis Bergamote op een illegale wijze opgetrokken tot 167 woongelegenheden. Volgens de eerste verklaringen van mevrouw De Witte, afgevaardigd bestuurder van de bvba Bergamote, ging het hier niet om een uitbreiding van het rusthuis, maar wel om privéwoningverhuur.

Vermits deze verklaring niet werd aanvaard door het agentschap Zorg en Gezondheid, zou er een erkenning als serviceflatgebouw worden aangevraagd en zouden er in dat blok alleen valide en semivalide bejaarden verblijven. Uit onderzoek bleek echter dat de infrastructuur niet in aanmerking kon komen voor een erkenning als serviceflatgebouw, omdat niet alle wooneenheden voldoende waren uitgerust en de netto vloeroppervlakte van de leefruimte en de slaapruijme van een aantal flats kleiner was dan 24 vierkante meter, wat een voorwaarde is. Sommige zogenaamde flats hadden slechts een netto vloeroppervlakte van 14,7 en 16,7 vierkante meter. In deze flats verbleef een groot aantal zwaar zorgbehoevende bejaarden, die voor de hulp- en dienstverlening volledig afhankelijk waren van het personeel van het rusthuis Bergamote.

Ik geef alle gegevens, zodat u het dossier ook volledig kent.

De infrastructuur van het rusthuis Bergamote bestaat uit 2 gebouwen van 8 verdiepingen. Alleen de eerste 7 verdiepingen werden als ouderenvoorzieningen in gebruik genomen. Er zijn 130 kamers, waarvan er 7 niet de vereiste netto vloeroppervlakte van 12 vierkante meter hebben. Maximaal 123 kamers komen dus in aanmerking als rusthuiswoongelegheden.

Bij het onderzoek door de inspectie in augustus 2006 verbleven er nog 146 bejaarden in het rusthuis. 58 bewoners waren opgenomen in een tweepersoonskamer, terwijl de Vlaamse regelgeving bepaalt dat maximaal 20 procent van de bewoners mag worden gehuisvest in een gemeenschappelijke kamer. Inzake het personeel scoorde het rusthuis Bergamote ook niet gunstig. Er werden immers herhaaldelijk tekortkomingen vastgesteld met betrekking tot de personeelsnormen. Bovendien waren de organisatie en de registratie van de zorg vanaf de start van het rusthuis ondermaats.

Er zijn heel veel gesprekken geweest. De bvba Bergamote stelde zich garant om tegen uiterlijk augustus 2006 zowel

de zorgverlening als de zorgregistratie op een behoorlijke wijze te verzorgen, maar in augustus 2006 hebben we geen enkele verbetering kunnen vaststellen.

Op 2 februari 2007 verstuurde de administrateur-generaal van het Agentschap Zorg en Gezondheid een voornemen tot weigering van de regularisatie van de illegale uitbreiding van de opnamecapaciteit van het rusthuis via een vergunning en erkenning van de woongelegenheden in kwestie. De bvba Bergamote vroeg op 12 april 2007 de heroverweging van het voornemen en werd daarom op 8 juni 2007 gehoord door de adviserende beroepscommissie. Deze commissie heeft nog geen uitspraak gedaan. De erkenning is dus niet ingetrokken: dat is heel belangrijk.

Om de naleving van alle erkenningsnormen te onderzoeken, heeft een ploeg van het Agentschap Inspectie zich op 3 mei 2007 aangemeld bij het rusthuis Bergamote. Hen werd de toegang geweigerd. Dat is een belangrijk feit. De adjunct-dagelijks verantwoordelijke van het rusthuis verantwoordde de weigering door te verwijzen naar het feit dat het rusthuis zou worden overgenomen door de firma Almage, met maatschappelijke zetel in Frankrijk. In een reactienota van 18 mei 2007 heeft de bvba ook niet ontkend dat ze de inspecteurs de toegang geweigerd had. De afgevaardigd bestuurder bevestigde dat de onderhandelingen over de overname eind mei afgelopen zouden zijn en dat de overnemende firma dan contact zou opnemen. Waarschijnlijk zou dan een erkenning bij de COCOF worden aangevraagd.

Op 23 mei 2007 heb ik zelf een brief gestuurd aan de bvba Bergamote om uitleg te vragen over de situatie in het rusthuis. Hierbij heb ik de vennootschap erop gewezen dat de bejaarden hun aanspraken op een tegemoetkoming van de zorgverzekering dreigen te verliezen bij een erkenning door de COCOF. Tot op vandaag heeft de bvba nagelaten hierop te antwoorden. Vervolgens heeft de administrateur-generaal van het Agentschap Zorg en Gezondheid de bvba Bergamote op 12 juni 2007 in kennis gesteld van het voornemen om de erkenning van het rusthuis in te trekken, met de sluiting als Vlaams rusthuis tot gevolg. Hij heeft de vennootschap gewezen op de wettelijke verplichting om de sluiting van het rusthuis drie maanden vooraf mee te delen, ook als die sluiting samengaat met een overname. Zolang de vennootschap een Vlaamse erkenning heeft, moet ze uiteraard het toezicht op de erkenningsnormen door de daartoe bevoegde ambtenaren van de inspectiediensten toelaten. We hebben daarop aangedrongen. De bvba heeft 15 dagen, dus tot en met 27 juni 2007, om de heroverweging van dit voornemen te vragen.

Ik ga nog even in op het wetgevende aspect. Op basis van artikel 128 van de Grondwet is een rusthuis in Brussel ofwel Vlaams, ofwel Frans, ofwel bicommu-

nautair. Om te bepalen welke overheid bevoegd is om een erkenning te verlenen, is het taalgebruik van de interne structuur van Bergamote determinerend, dus het taalgebruik bij het beheer van de instelling, in de verslagen van de raad van bestuur, in de aangiften aan de sociale zekerheid en in de mededelingen aan het personeel. Vermits zowel de Vlaamse overheid als de Franse Gemeenschapscommissie een erkenning verleende, kan men inderdaad betwisten welke overheid bevoegd was voor het verlenen van een erkenning. Zoals ik daarnet al heb gezegd, heb ik er bij de bvba Bergamote dan ook op aandrongen duidelijkheid te scheppen.

Het Zorgverzekeringsdecreet laat momenteel inderdaad alleen tenlastenemingen toe voor mensen die verblijven in een door de Vlaamse Regering erkende of daarmee gelijkgestelde voorziening. Deze bepaling werd voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 november 2003. Het is dan ook niet mogelijk een voorziening die alleen door de Franse Gemeenschapscommissie wordt erkend, gelijk te stellen in het kader van de zorgverzekering. Bijgevolg zijn de zorgkassen momenteel verplicht om de tenlastenemingen van de zorgverzekering voor de bewoners van deze voorziening stop te zetten van zodra de Vlaamse erkenning zou worden stopgezet. Ik ben alleszins bereid tot een grondige discussie over de tenlasteneming van de zorgverzekering voor personen die verblijven in andere dan Vlaamse rusthuizen. Ik ben ook bereid om de andere voorstellen die zonet in de commissie werden gelanceerd, te onderzoeken. We moeten ons er wel van bewust zijn dat er een decreetswijziging nodig is om een afwijking toe te staan of om een andere hier geopperde suggestie te realiseren. We zijn bereid dat te bekijken. Het lijkt me zinvol om eens te evalueren hoe het zit met bewoners in andere dan Vlaamse rusthuizen. We zijn zeker en vast bereid om deze pistes te bekijken, maar we moeten wel beseffen dat dit een decretale aanpassing vergt.

Ik kan de houding van de bvba dus alleen maar betreuren. Ik denk dat we echt alle nodige inspanningen geleverd hebben: zowel de inspectie als de administratie en het kabinet dat die mensen gecontacteerd heeft. Ik betreur de houding van de bvba en ik betreur ook dat er zelfs geen inspecties worden toegelaten. Onze bekommernis is dezelfde als die van de leden van de commissie: deze mensen mogen niet het slachtoffer worden van deze situatie. We zullen verder dan ook al het mogelijke doen om de rechten van deze mensen te vrijwaren. We zijn zelfs bereid om – bij wijze van spreken – in decretale aanpassingen te voorzien, uiteraard binnen een breder debat en een breder kader.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de minister, u zegt dat de 24 instellingen zware inspanningen leveren om Vlaamsvriendelijk te zijn. Ik vind dat er een groot verschil is tussen inspanningen leveren en effectief in

orde zijn. Op dit moment moeten deze instellingen in orde zijn. Inspanningen leveren kan men heel lang doen. Maar overeenkomsten en voorwaarden zijn er om te worden nageleefd.

Minister Vervotte zei dat er in 3 van de 23 instellingen dringend een oplossing moet komen. Als er geen oplossing komt, zijn er nog minder bicommunautaire instellingen. Ik hoop echt dat er een persoonsgerichte oplossing komt. Dat is de enige oplossing voor de Brusselse Vlamingen.

Minister Anciaux zegt dat deze zorgbehoevenden vergoed zullen worden omdat het een geval van overmacht is. De instelling beslist om een erkenning aan te vragen bij de Franse Gemeenschap. De betrokken mensen hebben echter correct betaald en hebben dus recht op hun zorgverzekering. Misschien gaat de vergelijking niet helemaal op, maar sommige zorgbehoevenden zijn in een bepaalde instelling terecht gekomen omdat ze de wetgeving niet goed kenden. Het gevolg is dat ze geen aanspraak kunnen maken op de premie van de zorgverzekering, eigenlijk ook een beetje door overmacht. Ik ga u niet vragen om die mensen ook allemaal uit te betalen, maar toch denk ik dat ook dat een beetje overmacht is. Die regelgeving is namelijk veel te weinig bekend bij de mensen. Veel mensen gaan naar een bejaardentehuis omdat het in hun wijk ligt en omdat ze er mensen kennen, maar dan blijkt het een Franstalig tehuis te zijn.

Ik zie toch een zware tekortkoming in het decreet waar het over Brusselse Vlamingen gaat. Er zijn Brusselse Vlamingen die jarenlang hun premie betaald hebben, maar die nu geen premie krijgen omdat ze in een verkeerd tehuis zitten. Daarnaast zijn er, door de gelijkshakeling met de O- en de A-forfaits, in de OCMW-tehuizen Franstaligen of niet-Vlamingen die de premie wel krijgen, enkel omdat ze in die instellingen verblijven. Dat vind ik een zware ongelijkheid voor de Vlamingen. Het gaat nochtans om de Vlaamse zorgverzekering. Het wordt dus hoog tijd voor een gelijke behandeling. Ik hoop dat er serieus aan het decreet gesleuteld kan worden en dat er werk kan worden gemaakt van het uitbreiden van de Vlaamse instellingen in Brussel.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Van Linter werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stand van zaken in de strijd tegen genitale verminking

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg dateert al van 30 april 2007. De geruchten doen de ronde dat er in uw commissie veel tijd voorbij gaat eer de vragen van het Vlaams Belang geagendeerd worden. Ik laat in het midden wat hier mis is gegaan, administratief of organisatorisch. Ik stel alleen maar vast dat we twee maanden verder zijn en dat deze vraag nu pas geagendeerd is.

De voorzitter: Mijnheer Vrancken, ik voel me natuurlijk persoonlijk aangesproken. Dat ik het Vlaams Belang niet graag zie, is een publiek geheim. Dat verhindert me echter niet om objectief te zijn. Ik heb het niet over de mensen, maar over het gedachtegoed van het Vlaams Belang, waar ik van nature van gruwel.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, u moet ons programma eens goed lezen.

De voorzitter: Ik heb dat gedaan. De mensen zijn soms beter dan de ideologie waar ze voor staan. Misschien behoort u tot die mensen, ik ken u niet. Ik kan u alleen maar zeggen dat ik alle vragen met de grootste objectiviteit behandel. In deze gaat het over een probleem van communicatie binnen de diensten, waardoor deze vraag mij maar op latere datum heeft bereikt. Als vragen mij bereiken, worden ze zo vlug mogelijk geagendeerd. Als ik meen dat ze in een schriftelijke vraag moeten worden omgezet, dan is het iets anders. Maar het is niet zo – en de dag dat u het kunt bewijzen, mag u het op de voorpagina van een krant zetten – dat ik ter zake sectair of racistisch zou zijn, zelfs niet als het over uw fractie gaat.

De heer John Vrancken: Ik wil niets bewijzen. Ik stel alleen maar vast dat die vraag twee maanden geleden gesteld is.

Op 30 januari 2007 stelde mevrouw Van Steenberge in de commissie Welzijn een vraag om uitleg in verband met de vrouwelijke genitale verminking in Vlaanderen.

Ik herhaal volledigheidshalve haar vraagstelling: “Bestaan er cijfers over het aantal besnijdenissen van vrouwen en meisjes die in ons land worden uitgevoerd? Zo niet, bent u dan van plan gegevens over vrouwenbesnijdenis bij te houden, zodat wetenschappelijk onderzoek over dit onderwerp mogelijk wordt? Een aanpak is immers alleen mogelijk als er gegevens beschikbaar zijn. Bent u van plan beroepsgroepen als artsen en maatschappelijke werkers te sensibiliseren en te informeren? Zo ja, hoe denkt u dat te doen? Bestaat er een meldpunt

om deze vrouwonterende praktijken aan te klagen? Zo niet, zal dat er dan komen? In een verslag heb ik gelezen dat een meldpunt vrij belangrijk is. Minister Dupont heeft daarover gezegd dat de oprichting ervan tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort.”

U antwoordde hierop: “Ikzelf was niet aanwezig op de interministeriële conferentie (IMC) Maatschappelijke Integratie over het thema partnergeweld. Mijn kabinet was echter wel vertegenwoordigd. Vrouwenbesnijdenis stond er op de agenda. Er werd een nota ‘Ontwerp van actieplan voor de strijd tegen genitale verminkingen’ voorgelegd, een initiatief van staatssecretaris Mandaila. Deze nota benadrukte de nood aan een coherente aanpak waarbij alle beleidsniveaus betrokken zouden zijn. Ze bundelt een reeks mogelijke acties op de verschillende beleidsdomeinen. De IMC besliste dus om die problematiek te onderzoeken en om een werkgroep samen te stellen. Die werkgroep functioneert onder leiding van het kabinet van staatssecretaris Mandaila. Het was de bedoeling dat deze werkgroep, die op 21 december 2006 en op 24 januari 2007 vergaderde, voorstellen zou uitwerken tegen maart 2007. Op basis van deze besprekingen zou ook een nationaal actieplan worden opgemaakt voor de strijd tegen genitale verminkingen. De leden van de werkgroep zijn onder andere vertegenwoordigers uit de federale overheidsdiensten Gezondheidszorg, Justitie, Ontwikkelings-samenwerking, Gelijke Kansen en Maatschappelijke Integratie en vertegenwoordigers van de gemeenschappen, namelijk van de beleidsdomeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en van Bestuurszaken, dat laatste omwille van inburgering.

De aanwezigheid van mijn medewerkers op deze overlegmomenten getuigt van mijn engagement om, voor zover deze problematiek binnen mijn bevoegdheden kan worden aangepakt, bij te dragen tot de strijd tegen genitale verminkingen van vrouwen. De besproken voorstellen zijn in mijn ogen vooral een federale bevoegdheid, namelijk een eventuele verstrenging van de bepalingen in het Strafwetboek en van het Wetboek van Strafvordering, alsook de terugbetaling van de medische kosten naar aanleiding van een desinfectatie. Inzake het welzijnsbeleid zie ik ook een taak weggelegd voor de gemeenschappen, namelijk de opvang van slachtoffers van genitale verminking, de hulpverlening en de doorverwijzing. Hiervoor kunnen slachtoffers terecht bij de centra voor algemeen welzijnswerk (CAW). Daarnaast heeft men in Kind en Gezin al vorming en sensibilisering georganiseerd over dit onderwerp. Als blijkt dat we verdere initiatieven kunnen nemen, dan zullen wij uiteraard onze verantwoordelijkheid niet schuwen. Vanuit het preventieve beleid voor seksuele gezondheid werd een convenant afgesloten met de organisatie Sensoa (Seksualiteit en seksueel overdraagbare aandoeningen). Sensoa onderhoudt nauwe contacten met het International Centre for

Reproductive Health van professor Temmerman en dit op vraag van de organisatie 'Groupement pour l'Abolition des Mutilations Sexuelles'.

Voor de voorstellen 5 en 6 uit de nota van de IMC, namelijk de coördinatie van activiteiten en de ondersteuning van verenigingen die ijveren voor de afschaffing van de seksuele verminking van vrouwen en voor het ontwikkelen van een brochure voor professionals uit de gezondheidssector, kan een beroep worden gedaan op de expertise inzake seksuele gezondheid van Sensoa. Het voorstel om over deze problematiek voortgezette opleidingen te organiseren voor professionals uit de gezondheidssector – maatschappelijke werkers, onderwijzers, juristen, advocaten, politie en medewerkers van Justitie – kan eveneens een opdracht zijn voor de Vlaamse Gemeenschap.

De nota van de IMC geeft de volgende cijfergegevens: in België lopen 12.415 buitenlandse vrouwen, afkomstig uit Afrikaanse landen, het risico om het slachtoffer te zijn van genitale verminkingen. Dat cijfer is afgeleid uit het bevolkingsregister en het register van de vreemdelingen in België op 1 januari 2003. In België wordt het aantal vrouwen die het slachtoffer zouden kunnen zijn van genitale verminkingen, geschat op 2.745. Binnen deze groep schat men dat er 534 jonge meisjes zijn die afkomstig zijn uit Afrikaanse landen waar genitale verminkingen worden toegebracht en die de leeftijd hebben – van 0 tot 14 jaar – waarop zij het risico lopen om genitaal te worden verminkt. De cijfers van het NIS houden geen rekening met asielzoekers of met vrouwen die illegaal in België verblijven. Afrikaanse vrouwen en jonge meisjes die de Belgische nationaliteit hebben gekregen, zijn niet meer opgenomen in deze statistieken. Het gaat hier dus over vrouwen en meisjes die risico lopen. Cijfergegevens over vrouwen en meisjes die in ons land of in Vlaanderen effectief besneden worden, zijn me niet bekend. Besnijdenis is immers verboden. Een studie die momenteel loopt aan de universiteit van Gent zal wellicht meer bruikbare cijfers opleveren.

Ik wacht de resultaten van de interkabinettenwerkgroep af vooraleer aan organisaties binnen mijn beleidsdomein opdrachten te geven. We zijn echter betrokken en volgen de thematiek verder op.”

Mevrouw de minister, u wenst uw verantwoordelijkheden terzake op te nemen, ondanks het feit dat deze materie onder de federale bevoegdheid valt. U stelt dat Vlaanderen betrokken is in de strijd tegen de wettelijk verboden genitale verminking. De IMC heeft beslist om die problematiek te onderzoeken en om een werkgroep samen te stellen. Die werkgroep functioneert onder leiding van het kabinet van staatssecretaris Mandaila. Het is de bedoeling dat deze werkgroep, die op 21 december 2006 en op 24 januari 2007 heeft vergaderd, voorstellen zou uitwerken tegen maart 2007. Is de werkgroep daadwerkelijk samengekomen en wat waren zijn conclusies?

Op basis van deze besprekingen zou dan ook een nationaal actieplan worden opgemaakt voor de strijd tegen genitale verminkingen. Is dat bewuste actieplan opgesteld en hoe staat het er nu mee? Hoever staat u met de opvang van slachtoffers van genitale verminking, de hulpverlening en de doorverwijzing? Werd er hierover al overleg gepleegd met de CAW's? Hoe denkt u enig cijfermateriaal te vergaren met betrekking tot de Afrikaanse vrouwen en de jonge meisjes die de Belgische nationaliteit hebben gekregen en die niet meer opgenomen zijn in deze statistieken om op een adequate manier stelling in te nemen en deze groep te helpen? Het gaat hier om vrouwen en meisjes die risico lopen.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, papier is verduidelijk. Het geeft echter niet de gevoelens weer. Ik heb andere gevoelens dan de heer Vrancken. Ik heb de indruk dat er wordt gesuggereerd dat het om een heel groot probleem gaat, dat we aan een nationaal actieplan moeten meewerken, dat er vragen zijn bij de opvang en dat de zaken verkeerd lopen.

In 2005 heb ik punctuele antwoorden gekregen op een schriftelijke vraag. Ik heb die vraag toen gesteld naar aanleiding van een belangrijk probleem inzake de bestrijding van vrouwelijke genitale verminking in Nederland. Uit het schriftelijke antwoord van de minister bleek dat, volgens de inschatting van specialisten, het probleem in Vlaanderen zeer klein is. Dat zou te maken hebben met de samenstelling van de migrantenpopulatie. De Afrikaanse migranten in Vlaanderen komen vooral uit streken waar genitale verminking weinig of niet voorkomt. In Franstalig België, Frankrijk en Nederland ligt dat anders. Op basis van die schriftelijke informatie, die blijkbaar zowel door Sensoa als door de CAW's werd geverifieerd, werd besloten dat er in Vlaanderen voorlopig geen nood is aan het opstarten van een specifiek project.

Mevrouw de minister, is de situatie nog dezelfde? Klopt het dat er hierover heel weinig meldingen zijn? Worden die meldingen geregistreerd?

Naar aanleiding van de vraag van de heer Vrancken heb ik me onlangs bij Sensoa geïnformeerd. De organisatie deelde me mee dat ze eigenlijk nauwelijks wordt gecontacteerd over dit probleem. Ze heeft veel informatie, ook in haar bibliotheek. Volgens de gegevens die ik van deze organisatie heb gekregen, is daar weinig verandering in gekomen. Mevrouw de minister, kunt u dat bevestigen?

Ik heb er ook Monitor 2006 van de CAW's op nageslagen. Daaruit blijkt dat de allochtonen een belangrijke plaats innemen bij de hulpvragen bij de CAW's. Dat wil zeggen dat ze – gelukkig – de weg vinden naar het

bestaande, reguliere aanbod van de CAW's, in casu de vluchthuizen, de begeleiding en de centra voor slachtofferhulp. Nergens wordt echter specifiek vermeld dat het hulpverleningsaanbod voor vrouwen die te maken hebben met vrouwenbesnijdenis, in gebreke blijft.

De informatie waarover ik beschik bevestigt wat minister Vervotte me eind 2005 heeft geantwoord. Naar mijn mening moet er dan ook niet worden meegedaan aan een grootschalig nationaal actieplan. Er moeten ook geen extra middelen worden vrijgemaakt. Het volstaat gewoon de reguliere hulpverlening voor vrouwelijke allochtonen voort te zetten.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw Merckx, uw betoog verbaast me. Ik moet daaruit afleiden dat u de woordvoerder bent van de minister. U geeft een aantal antwoorden op de vragen die ik heb gesteld.

Mevrouw Merckx, ik denk dat u de vorige vraag hebt gemist. Ik baseer me alleen op de antwoorden van de minister. Daaruit blijkt dat een actiegroep en cijfermateriaal werkelijk nodig zijn. U minimaliseert dit. Ik baseer mijn vragen op de antwoorden van de minister die bovendien van uw eigen partij is, en ik vraag alleen uitleg over het vervolverhaal.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De werkgroep kwam samen op 21 december 2006, 24 januari 2007 en 12 maart 2007. De conclusies resulteerden op 24 april 2007 in een voorstel van nationaal actieplan in de strijd tegen genitale verminkingen. De hele werkgroep heeft daarmee ingestemd. Dit voorstel van nationaal actieplan zal voor goedkeuring worden ingeschreven op de volgende zitting van de IMC Maatschappelijke Integratie, na de vorming van de federale regering. Daarna zal een werkgroep binnen de IMC de voorstellen verder concretiseren.

Het voorstel van actieplan bestaat uit acht voorstellen: strafbaarstelling van verdediging van genitale verminking, ondersteuning van verenigingen, informatie, opleiding, onderzoek van de uitwendige geslachtorganen, terugbetaling van herstelingsrepen, ratificatie van het Maputo-protocol en initiatieven in het kader van ontwikkelingssamenwerking.

Op de IMC is afgesproken dat het niet aangewezen is om specifieke hulpverlening te organiseren voor deze problematiek. Wel is het de bedoeling om in te staan voor deskundigheidsbevordering binnen het reguliere aanbod.

Het vierde voorstel van het actieplan richt zich op het uitwerken van de voortgezette opleiding van de verschil-

lende professionals die in de betrokken gemeenschappen werkzaam zijn, in het bijzonder in de sector van de opvang en de integratie. Zij moeten snel en doeltreffend kunnen reageren op de signalen die wijzen op de genitale verminking van vrouwen. De doelgroep bestaat volgens de werkgroep uit professionals uit de gezondheidssector, maatschappelijke werkers, onderwijzers, juristen, advocaten, politie, medewerkers van justitie en artsen die werken in het kader van de opvang van asielzoekers, het inburgeringbeleid, het Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen en de Dienst Vreemdelingenzaken.

Zodra dit voorstel van actieplan goedgekeurd wordt door de IMC, zal contact worden opgenomen met de CAW's.

Professor Marleen Temmerman stelt dat haar gynaecologische dienst in Vlaanderen bekend is bij gynaecologen als hét gespecialiseerd centrum voor het verzorgen van slachtoffers van genitale verminking. Deze dienst heeft het voorbije jaar slechts een viertal meldingen gekregen. Op basis van deze vaststelling lijkt het me niet doelmatig om veel te investeren in het opzetten van een registratiesysteem.

Mevrouw Merckx, uit gegevens blijkt dat deze problematiek in Vlaanderen niet vaak voorkomt, wat vooral te maken heeft met de samenstelling van de migrantenpopulatie. In tegenstelling tot Franstalig België, Frankrijk en blijkbaar ook Nederland, komen de Afrikaanse migranten in Vlaanderen vooral uit streken waar vrouwelijke genitale verminking weinig of niet voorkomt.

We hebben ons geëngageerd in de werkgroep en er is goedkeuring aan verleend. Uiteraard is het belangrijk dat dit verder wordt opgevolgd via de IMC en dat de juiste en meest doelmatige conclusies worden getrokken. Dat probeert de werkgroep te doen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. We moeten inderdaad wachten op de samenstelling van de werkgroep, na de vorming van de

federale regering. U zegt dat het slechts om vier meldingen gaat, maar dat zijn er nog vier te veel. We mogen niet vergeten dat die vrouwen in een gemeenschap leven waar er weinig communicatie is. Ze zullen niet zelf naar een bepaalde dienst of overheid stappen om melding te doen. Informatieverstrekking aan die doelgroep, waarbij wordt gewezen op de mogelijkheid tot behandeling en begeleiding, is dringend noodzakelijk. Cijfermateriaal is erg belangrijk voor het uitstippelen van een beleid. Dat is alleen mogelijk na een degelijke informatiecampagne.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, ik ben blij dat u mijn standpunt bevestigt. Uiteraard mogen we ons niet terugplooiën op de situatie in Vlaanderen. Ik ben het echter niet eens met de conclusie van de heer Vrancken dat onze laagdrempelige hulpverlening via de CAW's en via Sensoa op een totaal andere leest moet worden geschoeid. Ik vind het goed dat Vlaanderen deelneemt aan overleg op Belgisch niveau en dat het centrum van professor Temmerman de problematiek op wereldvlak volgt. Het is zeker niet onze taak om dit probleem te banaliseren, maar ik ben blij dat de conclusies van 2005 geldig blijven. Dat bewijst dat de problematiek al een tijdje wordt opgevolgd. De hulpverlening voor vrouwen is laagdrempelig en daarnaast voeren we een politiek van inburgering en ondersteuning. Ik vind dat we er moeten voor gaan, liever dan de zaak te problematiseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Mevrouw de minister, ik moet tot mijn grote spijt om dwingende redenen weg. Ik wil u bedanken voor de goede samenwerking binnen deze commissie. Ik vond het een prettige ervaring, ook al is dit geen evidente materie. Dat weet ik uit ervaring. U werd als nieuweling geconfronteerd met commissieleden die al heel wat ervaring hadden opgebouwd. U hebt u echter nooit verstopt achter vage bewoordingen. U hebt een inspanning geleverd om ons ten gronde te informeren. Ik wil u daarvoor danken. Het ga u goed in de toekomst.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, ik vond dat we u toch iets moesten meegeven, opdat u het Vlaams Parlement niet zou vergeten. *(Applaus)*

Minister Inge Vervotte: Ik heb het altijd belangrijk gevonden om het parlement en de commissie ernstig te nemen. Ik hoop dat dat ook de indruk is die ik heb nagelaten.

Ik vind het belangrijk dat de juiste informatie wordt verschaft, op basis waarvan dan de debatten kunnen plaatsvinden. Het is correct dat we het niet altijd eens zijn, maar dat heeft hoogstwaarschijnlijk ook te maken met het feit dat beide partijen andere verantwoordelijkheden hebben.

Ik ben blij dat deze commissie haar reputatie alle eer heeft aangedaan, door zich niet te beperken tot haar controlefunctie. Ik denk dat deze commissie zeer goede initiatieven heeft genomen. Dat is volgens mij eigen aan de commissie voor Welzijn. De mensen die kiezen voor deze commissie, zijn meestal enorm begaan met de dagelijkse problemen van mensen. Ze geven dan ook

een andere invulling aan hun politieke mandaat. Dat was voor mij een heel aangename ervaring.

Ik zal me alle debatten en vragen die soms ook een weerslag hadden op het federale niveau, levendig herinneren. Ik denk dat het een rijke ervaring is om, op basis van vragen en interpellaties die vooral van toepassing waren op het federale beleid, te weten wat er leeft in Vlaanderen en het Vlaams Parlement. Daar zal ik zeker en vast aan herinnerd worden.

Ik wil iedereen uitdrukkelijk danken voor de zeer constructieve samenwerking. Zelfs vandaag nog werden in deze commissie mooie initiatieven genomen, die verder gaan dan de controlefunctie, wat de commissie alleen maar eer aandoet.

– *Mevrouw Vera Van der Borgh, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het fiscale nadeel ten aanzien van ouders van gehandicapte kinderen die in een aangepast internaat verblijven

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de minister, ik hoop dat we het debat voort kunnen voeren. Met deze vraag om uitleg zal ik u alvast voeden met een thema dat u kunt meenemen naar het federale niveau, als u ook daar de belangen van de zwakkeren in de samenleving wilt verdedigen. Dit punt zit op de rand van onze Vlaamse bevoegdheid, maar we mogen er minstens bekommerd over zijn.

Sinds het inkomstenjaar 2005 zijn de kosten voor buitenschoolse kinderopvang fiscaal aftrekbaar tot twaalf jaar. Het gaat om maximum 11,2 euro per opvangdag. Ook de kosten voor het internaat vallen daaronder. Vanaf 2005 krijgen de ouders van kinderen met een handicap een fiscaal attest als het kind verbleef in een internaat dat erkend is door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Dit jaar kregen de ouders, zoals gewoonlijk, een fiscaal attest, maar dan wel voor een bedrag dat beduidend lager lag dan het jaar voordien.

Als een kind met een handicap wordt opgevangen in een aangepast internaat, wordt twee derde van de kinderbijslag door het kinderbijslagfonds rechtstreeks gestort aan de instelling – als een soort van voorschot

op de opvangkosten – en slechts een derde aan de ouders. De ouders krijgen dus het saldo.

Vanaf het inkomstenjaar 2006 beschouwt de fiscus deze regeling plots als een betaling door derden. Vermits de ouders dat gedeelte van de kinderbijslag – ze krijgen verhoogde kinderbijslag omdat het gaat om een kind met een handicap – niet zelf aan de instelling betalen, komt dat bedrag niet in aanmerking voor de fiscale aftrek van opvangkosten. Zo krijgen ouders een fiscaal attest voor een bedrag dat beduidend lager is dan het jaar voordien.

Dat is eigenlijk niet rechtvaardig, omdat kinderen met een handicap nood hebben aan aangepast onderwijs in gespecialiseerde scholen, vaak op een grotere afstand van thuis. Soms lossen ouders dat op met privévervoer, maar soms kiezen ze ook noodgedwongen voor een internaat.

Uit het jaarverslag van verschillende instellingen, onder andere van het Vlaams Welzijnsverbond, blijkt dat 4500 kinderen met een handicap op een internaat verblijven. Dat is toch een grote groep. Minstens 1000 gezinnen worden getroffen door deze interpretatie van de federale fiscus. Zij betalen jaarlijks 1000 tot 1200 euro meer belastingen dan het jaar voordien.

Verschiedende instellingen – ook het VAPH – hebben al aangeklopt bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën. Ik denk dat er iets moet gebeuren. De vraag rijst of we iets kunnen doen vanuit Vlaanderen.

Mevrouw de minister, deelt u de enge visie van de fiscus rond de fiscale aftrek? Bij deze gezinnen komt dat aan als een kaakslag. De ouders hebben onvoorwaardelijk recht op verhoogde kinderbijslag. Waarom maakt men het hen dan nog eens extra moeilijk?

Eigenlijk is de oplossing simpel. Ofwel herziet de fiscus zijn interpretatie en beschouwt hij de rechtstreekse betaling aan de voorziening niet als een derdebetalersysteem, ofwel moeten de ouders voortaan het volledige bedrag van de kinderbijslag ontvangen en zelf de voorziening betalen. In beide gevallen zouden de problemen daarmee van de baan zijn.

Mevrouw de minister, kan het Vlaamse niveau hier iets aan doen? Ik denk dat u het minstens kunt aankaarten bij uw federale collega's. U kunt het meenemen naar uw nieuwe job en naar de onderhandelingstafel van de regering.

Hebt u weet van de interpretatie van de fiscus? Klopt het dat meer dan 1000 gezinnen daardoor een hogere belasting moeten betalen? Bent u het met mij eens dat er hier een probleem is van discriminatie tussen ouders van een gezond kind en ouders van een kind met een handicap? Bent u bereid die kwestie aan te kaarten op het federale

niveau en aan te sturen op een oplossing voor deze mensen?

Mag ik er ook op rekenen dat uw opvolger deze thematiek zal aankaarten?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw de voorzitter, ik kan me aansluiten bij de vragen van de heer Caron en bij de conclusies die hij trekt.

Ik begrijp de redenering van de fiscus, maar ik kan er absoluut niet mee akkoord gaan, temeer daar het hier gaat om ouders die niet kunnen kiezen waaraan ze hun kindergeld uitgeven. Aangezien hun kinderen een – vaak zware – handicap hebben, gaat de kinderbijslag rechtstreeks naar de voorziening. Ik vind het des te schrijnender dat net deze groep ouders wordt benadeeld.

Ik sluit me aan bij de oproep om dit mee te nemen naar het federale niveau.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vraag van de heer Caron en de opmerkingen van mevrouw Jans.

Ik wil het probleem nog scherper stellen. Het is niet alleen een discriminatie tussen ouders van een gezond kind en ouders van een kind met een handicap, maar ook een discriminatie tussen ouders van een kind met een handicap dat op internaat verblijft en ouders van een kind met een handicap dat niet op internaat verblijft. De ouders van een kind dat niet op een internaat verblijft, krijgen ook dubbel kindergeld, maar zij kunnen dat wel vrij besteden, terwijl de andere oudergroep dat niet kan. Kinderbijslag is kinderbijslag. Deze discriminatie kan dus niet.

De heer Caron verwees naar de speciale situatie van kinderen met een handicap. Veel kinderen met een handicap hebben nood aan buitengewoon onderwijs. In elke gemeente of zelfs in elke straat vindt men scholen voor gewoon onderwijs. Dat geldt echter niet voor de scholen voor buitengewoon onderwijs. Dat beperkt de keuzemogelijkheden. Blinde kinderen hebben bijvoorbeeld slechts de keuze tussen drie scholen. Blinde kinderen uit Limburg moeten naar Brussel of Antwerpen gaan. Een van de ouders moet stoppen met werken als men het kind elke dag naar school wil brengen.

In de commissie voor Onderwijs is al geruime tijd een discussie gaande over het probleem van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. Soms moet het gezin kiezen voor de beste oplossing in het belang van

het kind, en dat is dan vaak het kind op school te laten. Zo niet moet het kind uren op de bus zitten. De gezinnen worden dubbel gestraft. Ze zijn verplicht hun kind naar een verafgelegen school te sturen. Ze worden ook geconfronteerd met de slechte organisatie van het leerlingenvervoer. Als bovendien het kindergeld wordt afgenomen of fiscaal wordt ingeperkt, dan zitten we met een onaanvaardbare situatie.

Een ander voorbeeld: er zijn maar vijf dovenscholen, in elke provincie een. Als ouders ervoor kiezen om hun kind onderwijs in gebarentaal te laten lopen, dan moeten ze het naar Brussel sturen, want daar ligt de enige school die dat onderwijs aanbiedt. Kinderen uit West-Vlaanderen of Limburg moeten in dat geval naar Brussel komen, wat bijna niet haalbaar is. Ik kan dus begrijpen dat veel ouders kiezen voor een internaat, hoewel ze eigenlijk hun kinderen thuis zouden willen opvoeden.

De interpretatie van de FOD Financiën is het zoveelste duidelijke voorbeeld van willekeur. Bepaalde dossiers inzake de aanmoedigingspremie voor minicrèches liggen in dezelfde lijn. Men vat de inkomens op als niet-subsidieerbaar, en dat is een onaanvaardbare interpretatie.

Kinderbijslag blijft kinderbijslag: het maakt niet uit of die wordt uitgekeerd aan een instelling of aan de ouders. Ik sluit me dus volledig aan bij de bekommernissen van de heer Caron.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ouders met een gehandicapt kind dat in een aangepast internaat verblijft, mogen niet langer alle opvangkosten fiscaal aftrekken. Sinds vorig jaar zijn de kosten voor de opvang van kinderen tot de leeftijd van 12 jaar fiscaal aftrekbaar, maar dat is beperkt tot 11,20 euro per dag per kind. Concreet betekent dit dat meer dan 1000 gezinnen per kind 1000 tot 1200 euro meer belastingen betalen. Het bedrag dat naar de instelling gaat – twee derde van de kinderbijslag – wordt door de fiscus niet aanvaard als een eigen bijdrage van de ouders.

Volgens de fiscale wetgeving zijn de uitgaven voor de opvang van kinderen jonger dan 12 jaar onder bepaalde voorwaarden fiscaal aftrekbaar. De fiscale aftrekbaarheid geldt alleen voor de kosten die door de betrokkene zelf worden betaald. Wanneer een kind ten laste van het VAPH in een internaat is opgenomen, wordt twee derde van de kinderbijslag rechtstreeks aan de voorziening uitbetaald. Dat gebeurt in toepassing van artikel 70 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor lonarbeiders. Dat bedrag wordt verrekend met de persoonlijke bijdrage en met de eventuele supplementen.

Als de bijdrage ten belope van twee derde van de kinderbijslag niet volstaat, dan moeten de ouders bijpassen. Als

er nog een deel van de kinderbijslag overblijft, dan wordt het saldo aan de ouders overgemaakt. De kosten die worden gedekt met de bijdrage ten belope van twee derde van de kinderbijslag, komen volgens de FOD Financiën niet voor fiscale aftrek in aanmerking omdat het niet gaat om kosten die door de belastingplichtige zelf worden betaald. Veel ouders van kinderen die in een internaat van het VAPH zijn opgenomen, zien dit uiteraard anders. Zij vinden dat de kinderbijslag hun toebehoort en dat de opvangkosten die met de kinderbijslag worden betaald, kosten zijn die ze zelf maken.

Dat de kinderbijslag of althans de kosten die ermee worden gedekt, niet fiscaal aftrekbaar zijn, is een gevolg van de wetgeving inzake de inkomstenbelasting en de kinderbijslag. Het klopt dat het gaat om meer dan 1000 kinderen en dat de regeling ervoor zorgt dat de betrokken gezinnen per geplaatst kind tot 1200 euro meer belastingen betalen, misschien zelfs meer.

Ik ben bereid om deze kwestie op het federale niveau aan te kaarten op basis van de argumentatie die hier is verwoord.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank de minister voor haar duidelijke antwoord. Ik denk dat we misschien zelf een initiatief kunnen nemen door samen met de Kamerleden een wetswijziging te bewerkstelligen. De kinderbijslagkas wordt verplicht om twee derde van de kinderbijslag uit te betalen aan de instelling. Misschien kan dat geld in de toekomst aan de ouders worden uitbetaald? In dat geval zullen alle ouders een gelijke behandeling krijgen, of hun kinderen nu in een instelling verblijven of niet. Dan is het probleem opgelost.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Teletolk

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in Vlaanderen bestaat Teletolk, een dienst waarmee doven en slechthorenden via de telefoon met horenden kunnen communiceren. Ook voor mensen met een spraakprobleem kan Teletolk nuttig zijn. Teletolk werkt als volgt. Men kan online via de Vlaamse Infolijn een tolksessie aanvragen. De operator bedient zowel een telefoon als het internet, en kan zodoende het gesproken woord omzetten in uitgetikte tekst en omgekeerd. Men ziet telkens het antwoord van de teletolk op het scherm verschijnen, zoals bij het chatten.

Teletolk is voor doven en slechthorenden hét instrument om snel te communiceren. Bij e-post is het immers mogelijk dat de bestemming het bericht niet onmiddellijk ontvangt. Teletolk is in dringende gevallen dus erg handig. Teletolk valt momenteel onder de Vlaamse Infolijn, maar heeft mijns inziens niet hetzelfde doel. De Vlaamse Infolijn moet informatie verspreiden onder het brede publiek. Teletolk is veeleer bedoeld om te bemiddelen tussen horenden en doven of slechthorenden die niet rechtstreeks kunnen communiceren via de telefoon. Teletolk zou kunnen worden aangeboden door een andere dienst of door een callcenter dat niet dezelfde kennis heeft die voor de Vlaamse Infolijn vereist is.

Dat zou een oplossing kunnen zijn voor het bekende probleem van de beperkte beschikbaarheid. Teletolk is op werkdagen alleen beschikbaar tussen 9 uur en 19 uur. Daarom kan men de werkgever vaak niet op voorhand verwittigen dat men te laat is of dat men thuis blijft wegens ziekte. Tijdens het weekend is de dienst niet beschikbaar, wat de sociale contacten stremt. Het is juist dat men kan sms'en. Veel ouderen hebben echter nog steeds geen gsm. De huidige regeling kan dus bezwaarlijk goed worden genoemd.

De Vlaamse Infolijn moet natuurlijk wel bereikbaar blijven via het internet. Zelfs een privéorganisatie, zoals een bestaande telefoonmaatschappij, zou deze dienst kunnen aanbieden. In Nederland gebeurt de afhandeling van de communicatie bijvoorbeeld via de teksttelefoon door Koninklijke PTT Nederland (KPN). De dienst is er 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 beschikbaar. In de Verenigde Staten biedt American Telephone & Telegraph (AT&T) deze dienst aan. AT&T kwam als beste telefoonoperator uit de aanbesteding die de overheid had georganiseerd. Daar verloopt trouwens niet alle communicatie uitsluitend via de operator. Als iemand bijvoorbeeld doof is, maar zelf nog zijn stem gebruikt, komt alleen het antwoord in geschreven tekst. Alleen de functie die gestoord is, wordt dan overgenomen.

Kan u de uitbreiding van de werkuren van de Teletolk-dienst onderzoeken? Dat kan eventueel door de teletolk-diensten te laten uitvoeren door een andere dienst of door een privéonderneming. Binnen welke termijn kunt u daarover uitsluitsel geven?

Krijgen de werknemers van de Vlaamse Infolijn een specifieke opleiding over hoe ze moeten omgaan met de onlinegesprekken in het kader van Teletolk? In het verleden heb ik zelf vastgesteld dat de medewerkers soms niet louter als tolk optreden en de boodschap strikt vertalen. Als dat niet gebeurt, kan het tot wrevel leiden.

Van verschillende dove mensen heb ik vernomen dat er heel lange wachttijden zijn. Soms moet je een hele voormiddag wachten voor een operator kan helpen. Per maand zouden er gemiddeld 300 aanvragen zijn voor een onlinegesprek. Dit is naar mijn inschatting relatief

weinig in vergelijking met het aantal gesprekken met horende mensen. Ik vind het weinig, al stijgt het aantal oproepen elk jaar. Is er zicht op het aantal individuele gebruikers? Zijn doven en slechthorenden voldoende op de hoogte van het bestaan van deze dienst? Is de dienst voldoende gebruiksvriendelijk? Zijn er wel voldoende lijnen en operatoren beschikbaar, gelet op de wachttijden? Is in een uitbreiding voorzien voor deze dienst zodat hij optimaal kan werken?

Heeft men een vergelijking kunnen maken met het buitenland sinds de start van de nieuwe dienstverlening door Teletolk via internet in 2004? Het zou interessant kunnen zijn om te vergelijken met Groot-Brittannië en Nederland.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De uitbreiding van de openingsuren van Teletolk en eventuele alternatieve mogelijkheden zullen worden onderzocht. De resultaten van de diverse mogelijkheden, met de voor- en nadelen en met de kostprijs, zullen eind september 2007 worden voorgelegd.

De teletolken volgen geen specifieke opleiding. Een aantal aandachtspunten wordt wel meegegeven van bij de start en wordt dagelijks opgevolgd in kwaliteitsmetingen. Zo zijn de teletolken op de hoogte van de mogelijke beperkingen van de doelgroep op het gebied van schrijfvaardigheid. Zij hanteren een eenvoudige en bondige schrijfstijl, capteren de vraagstelling van de dove of slechthorende vooraleer contact op te nemen met de horende bestemming en maken gebruik van mogelijke standaardzinnen om een duidelijke communicatie te garanderen.

De teletolken beschikken via het bemiddelingscentrum voor doven eveneens over miniteltoestellen. Deze worden gebruikt voor een beperkte doelgroep van een honderdtal doven en slechthorenden die geen gebruik wensen te maken van de internettoepassing. Vermits die verouderde technologie niet langer wordt gepromoot of ondersteund door de belangenverenigingen, wordt het gebruik van deze toestellen als een uitdovend scenario beschouwd. In 2005 ontving Teletolk 3747 aanvragen voor een onlinegesprek, waarvan 569 sessies via Minitel. In 2006 waren er 3826 aanvragen voor een onlinegesprek, waarvan 880 sessies via Minitel. Dat is een stijging van 2 percent op jaarbasis.

De gebruikersgroep van Teletolk bestaat momenteel hoofdzakelijk uit gebruikers van de Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties (Fevlado) en minder uit leden van Optimale Participatie voor Dove en Slechthorende kinderen en volwassenen in de Samenleving (OPDOSS). Het is opportuun om ook deze belangengroep verder bij het project te blijven betrekken. Deze belangenverenigingen en het VAPH stimuleren de doven en slechthorenden om gebruik te maken van de

teletolkmodule. De externe communicatie verloopt dan ook hoofdzakelijk via deze kanalen. We melden het ook op de portaal­site www.vlaanderen.be. Aangezien het mogelijk is om de teletolksessies anoniem of met beperkte contactgegevens te voeren, is een sluitende rapportering over het aantal individuele gebruikers niet mogelijk.

Om de werking van Teletolk te optimaliseren, is er jaarlijks een uitgebreide evaluatie met de gebruikersgroep van Fevlado. Een verfijning van de inhoudelijke richtlijnen, de technische functionaliteiten en de rapportering resul­teerde in een aanpassing van de werking van Teletolk.

Er gebeurt momenteel geen benchmarking: er is geen zicht op een vergelijkbare dienstverlening in het buitenland.

Een uitbreiding van de openingsuren en eventuele alter­natieve mogelijkheden kunnen zeker worden onder­zocht. De resultaten van de diverse mogelijkheden – de voor- en nadelen en de kostprijs – zullen dus eind sep­tember 2007 worden voorgelegd.

Mevrouw Helga Stevens: Dank u wel voor uw ant­woord, mevrouw de minister. Het is me duidelijk. Ik begrijp dat het voor u als minister van Welzijn een moeilijk dossier is. In mijn ogen valt dit onder de be­voegdheid van de minister van Telecommunicatie, maar dat is een federale bevoegdheid.

In Nederland, Engeland, de Verenigde Staten en andere landen met deze dienst, nemen de telecomoperatoren zelf de verantwoordelijkheid op zich via openbare aan­bestedingen. Zij kunnen een contract binnenhalen waarmee natuurlijk ook geld gemoeid is.

Daar knelt bij ons het schoentje: er zijn geen kwaliteits­eisen. Ikzelf weiger gebruik te maken van die dienst omdat ik bijvoorbeeld totaal geen garantie heb over de betrouwbaarheid van het gesprek. Ik ben advocate. Ik kan onmogelijk via een teletolk bellen omdat ik niet weet wat er met de informatie gebeurt. In Amerika en Engeland bestaat die garantie wel, maar hier staat er niets op papier.

Ik wacht het verslag in september af en zal het dan ver­der opvolgen. Het is belangrijk voor alle doven en slechthorenden. Ze hebben inderdaad een beperkte schrijfvaardigheid. Ik moet helaas zeggen dat het VAPH inzake nieuwe technologieën echt niet behulpzaam is. Er zijn heel wat mogelijkheden voor videotelefonie, bij­voorbeeld een tolk rechtsreeks contacteren via video­foon, maar daar werkt men totaal niet aan mee. Er zit meer in dan wat er nu uitkomt. Maar goed, ik wacht tot na de vakantie. Dat zal dan voor uw opvolger zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minis­ter van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de projectsubsidies voor gastgezinnen

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minis­ter, via de krant vernamen we dat gastgezinnen project­subsidies kunnen krijgen voor nieuwe projecten in de thuis­zorg. Ik weet dat u elk jaar een aantal projecten vastlegt en dat u bepaalt onder welke voorwaarden ze gesubsidieerd kunnen worden.

Bij uw aantreden in 2004 werden ook al middelen vrijgemaakt voor drie projecten voor tijdelijke opvang van ouderen in gastgezinnen, in het kader van de thuis­zorg. We herinneren ons vooral het project van de zorgboerderijen voor ouderen, dat een alternatieve zorgvorm wil realiseren op het platteland, complemen­tair aan het bestaande klassieke zorgaanbod. Daarvoor werden toen ook subsidies uitgetrokken in het kader van plattelandsontwikkeling. De subsidies voor de overige twee projecten werden na een jaar stopgezet. Daarom ben ik verbaasd dat er nu opnieuw subsidies worden toegekend aan dergelijke projecten. Het is blijikbaar uw bedoeling het concept van de gastopvang ingang te doen vinden in heel Vlaanderen.

Zonder me uit te spreken over de vraag of deze projec­ten goed zijn, wil ik een aantal vragen stellen. Mevrouw de minister, u hebt in uw besluit van 5 juni de thema's van deze projecten vastgelegd. De uitbouw van coördi­nerende diensten voor gastopvang in Vlaanderen was een van die thema's. Er wordt gesteld dat alleen erkende thuis­zorgvoorzieningen projectaanvragen kunnen indie­nen. Ik denk dat we met het vrijmaken van 750.000 euro voor de oprichting van coördinerende diensten voor gastopvang toch iets te snel gaan. Zou het niet beter zijn om eerst een evaluatie te maken van de projecten die de voor­bije jaren werden gelanceerd, alvorens bijna 1 mil­joen euro te besteden aan het opnieuw lanceren van projecten rond de gastopvang in gezinnen? Hoeveel bejaarden hebben in het verleden gebruik gemaakt van deze diensten? Eigenlijk ondersteunde de overheid eerst nieuwe projecten met subsidies, en vervolgens zette ze die na een jaar stop, om dan vervolgens opnieuw projec­ten met dezelfde doelstelling te lanceren en te subsidiëren. Dat vind ik wat vreemd.

Projecten en experimenten subsidiëren is goed, maar dan zou er nadien toch minstens een grondige evaluatie moeten plaatsvinden, om na te gaan of het wel verant­woord is daar opnieuw subsidies aan toe te kennen. Ik kan me eigenlijk niet van de indruk ontdoen dat de grote actoren in de ouderen- en thuis­zorg niet veel heil zien in deze opvangvorm, aangezien ze die niet begin­nen aan te bieden.

Mevrouw de minister, hier komen dan de allerlaatste vragen aan u. Wat wilt u nog leren door het toekennen van een nieuwe projectsubsidie voor initiatieven rond gastgezinnen? Is er een evaluatie gemaakt van de vorige projecten inzake gastopvang? Hoeveel ouderen hebben een beroep gedaan op deze opvangvorm? Acht u het wenselijk het concept van de gastopvang in heel Vlaanderen ingang te doen vinden? Is daar vraag naar bij de actoren in de ouderen- en thuiszorg en bij de ouderen zelf?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de voorzitter, ik heb de moeite genomen er het evaluatierapport van het Steunpunt Groene Zorg op na te slaan. Mevrouw Van der Borght verwees er al naar: dat steunpunt voorziet in dit soort opvang en begeleiding. Er is in dat verband uiteraard niet alleen sprake van ouderen, maar ook van personen met een handicap en van jongeren uit de bijzondere jeugdbijstand.

Uit het rapport blijkt dat een van de bedreigingen voor dat steunpunt precies de desinteresse van de zorgsector is. Deze mensen krijgen geld van Europa, van Landbouw en van enkele provincies, in het kader van het plattelandsbeleid. Voor het overige is er volgens mij geen enkele structurele steun vanwege de welzijnssector.

Mevrouw Van der Borght, ik ben het met u eens dat het belangrijk is dit te evalueren. Uit dat evaluatierapport blijkt echter net dat het moeilijk is om de stap te zetten van de thuissituatie naar een zinvolle invulling van dagopvang. Als het gaat om een residentiële setting, wordt er vaak gekeken naar die projecten van Groene Zorg, maar dat gebeurt veel minder snel en de hinderpalen zijn veel groter om dit te doen vanuit de thuissituatie.

Ik hoop alleszins dat uit dit project zal blijken dat men moet bepalen wie waar thuishoort en dat een zinvolle begeleiding voor deze personen nodig is en structureel moet worden erkend. Ik hoop dat de overheid gebruik zal maken van die evaluatie van het Steunpunt Groene Zorg en dat mensen ook in de toekomst gebruik zullen kunnen maken van die nieuwe mogelijkheid om ook vanuit de thuiszorg te werken aan een vorm van dagbesteding bij gastgezinnen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik wil misverstanden voorkomen: de uitbouw van coördinerende diensten voor gastopvang in Vlaanderen is slechts een van de vijf projectthema's. Het is dus niet zo dat al dat geld naar dat ene thema gaat.

De vijf geselecteerde thema's zijn de volgende: de uitbouw van coördinerende diensten voor gastopvang; een vergelijkende studie tussen de RAI-MDS-schaal (RAI-

Resident Assessment Instrument; MDS: Minimum Data Set) en de BEL-profielschaal (BEL: Beoordeling Eerste Lijn) in de gezinszorg, wat ook belangrijk is; de ontwikkeling van een ondersteunende telefooncentrale; praktijkgericht onderzoek bij gebruikers van personenalarmtoestellen; en de uitbouw van een aanbod van partiële nachtopvang door dagverzorgingscentra of centra voor kortverblijf.

De nieuwe projectsubsidies voor de coördinatie van opvang in gastgezinnen beogen een dubbele doelstelling. Enerzijds willen we initiatiefnemers de mogelijkheid bieden om experimenteel van start te gaan met deze alternatieve vorm van tijdelijke opvang, als een tijdelijk proefproject. Anderzijds – en dat is het belangrijkste – willen we aldus bijkomende informatie verwerven die toelaat om voor de toekomst een degelijk regelgevend kader voor te bereiden. Daarbij moeten de erkenningsvoorwaarden, zowel kwantitatief als kwalitatief, de subsidiemodaliteiten en de formele en inhoudelijke voorwaarden zo adequaat mogelijk worden opgesteld.

Aan de hand van de oproepingsbrief kunt u zien wat men zoal vraagt en hoe men dit bekijkt. De initiatiefnemers die een aanvraag indienen met betrekking tot dit thema, moeten bereid zijn om gezamenlijk te zeten in een stuurgroep die maandelijks bijeenkomt om wederzijdse bevindingen uit te wisselen, om de werking maximaal te stroomlijnen, en om, onderbouwd vanuit de praktijk, gezamenlijk een conceptnota te ontwikkelen. Deze conceptnota moet beschrijven hoe de zorgvorm gastopvang in Vlaanderen het best kan worden uitgebouwd om maximale resultaten op te leveren op het vlak van inhoud, kwaliteit, kwantiteit, kostprijs en efficiëntie.

Er is uiteraard een evaluatie gemaakt van de vorige projecten, alvorens de intentie te formuleren om deze zorgvorm in de toekomst op structurele wijze uit te bouwen en alvorens, in voorbereiding daartoe, een nieuwe oproep voor projecten in de thuiszorg te lanceren.

De initiatiefnemers van de vorige projecten waren de Stichting Welzijn voor Ouderen/OCMW Assenede, Landelijke Thuiszorg en Sociale Familiezorg. De resultaten van de projecten van deze initiatiefnemers voor 2003 en 2004 werden geëvalueerd aan de hand van de werkingsverslagen, na afloop van de projecten. Ik zal deze resultaten kort samenvatten.

Wat Landelijke Thuiszorg betreft, werden tijdens het projectjaar 2004 twintig kandidaat-zorgboeren of -boerinnen gescreend, verdeeld over de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Van de twintig kandidaten werden er negen geselecteerd. Gedurende de projectperiode namen vijftien cliënten op vaste basis deel aan de dagopvang

in een van de zorgboerderijen. Ze presteerden samen 300,5 opvangdagen van gemiddeld zes uur, of ruim 1800 opvanguren.

Wat de Stichting Welzijn voor Ouderen betreft, richtten de welkomgezinnen zich binnen de regio Meetjesland in hoofdzaak op de kortopvang van ouderen. Dat gebeurde in samenwerking met het OCMW. Bij dit project waren veertien gezinnen actief als welkomgezin. In vier gevallen ging het daarbij om welkomboerderijen. Twintig personen met een ondersteuningsnood maakten gebruik van opvang in een welkomgezin. Over de drie jaren heen werd in totaal 4226 uur aan opvang in gastgezinnen gerealiseerd. Daarvan ging 2266 uur naar dagopvang en had 1960 uur betrekking op kortverblijven. Opvang in gastgezinnen wordt ervaren als een alternatieve opvangvorm – voor 39 percent – of wordt gebruikt met de intentie het sociaal isolement te doorbreken – eveneens voor 39 percent. Slecht een op vijf personen doet in eerste instantie een beroep op een gastgezin ter ondersteuning van de mantelzorg.

Het andere geëvalueerde project is dat van Sociale Familiezorg. Het werkingsgebied van dit project omvatte de arrondissementen Antwerpen, Turnhout en Mechelen. Men beschikte over een vrij stabiele pool van vijftien gastgezinnen. In totaal zijn 25 ouderen een of meerdere keren te gast geweest bij een gastgezin. Tijdens de gehele werkingsperiode werden 232 dagen of 3260 uur opvang gepresteerd. Drie vierde daarvan had betrekking op kortverblijf.

Het is inderdaad mijn intentie om na de projectfase na te gaan of we kunnen voorzien in een regulier kader voor de coördinatie van de zorgvorm van de opvang in gastgezinnen. Ik wil hierbij wel benadrukken dat het hier gaat over een vorm van vrijwilligerszorg, waarbij de overheid alleen tussenkomt om de coördinatieopdracht te ondersteunen, naar analogie van wat er vandaag gebeurt voor de diensten voor oppashulp, die erkend zijn in het kader van het Thuiszorgdecreet. De zorgverlening zelf genereert geen kosten voor de overheid. Het is alleen de coördinerende dienst die borg staat voor de kwaliteit van de zorgverlening, voor de matching van vraag en aanbod en voor vorming en begeleiding. De coördinerende dienst ontvangt daartoe een beperkte forfaitaire toelage, vermeerderd met een resultaatgerichte financiering. Dat is toekomstmuziek.

Na positieve evaluatie van de nieuwe projecten, bij validatie van het concept en mits een duidelijke voorkennis van randvoorwaarden, wil ik deze zorgvorm – binnen een realistisch en bescheiden wettelijk kader – kansen bieden in de toekomst. Er is een duidelijke vraag van actoren in de ouderen- en thuiszorg. Met de initiatiefnemers van de projecten 2004 ben ik geregeld in contact gebleven via overlegvergaderingen. Signalen van ouderen zijn voornamelijk afkomstig van personen die effectief gebruik

hebben gemaakt van deze zorgvorm. Deze signalen zijn erg positief, niet in het minst omwille van de persoonlijke benadering die de opvang in een gastgezin mogelijk maakt. Dat mogen we niet negeren.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Hebt u een idee over de gemiddelde verblijftijd in gastgezinnen?

Minister Inge Vervotte: Dat staat misschien in de werkingsverslagen die trouwens openbaar zijn.

De voorzitter: Mevrouw de minister, ik wens u het beste met uw nieuwe job.

Het incident is gesloten.
